

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง
การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า
จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดการศึกษาต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ ส่งเสริมสนับสนุนจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้มีการฝึกอบรมอาชีพในชุมชน เพื่อเป็นการเสริมสร้างทักษะใหม่ (New Skill เพิ่มสมรรถนะ (Upskill) หรือทบทวนทักษะ (Reskill) ให้แก่ประชาชน อาชีพเกษตรกรรม อาชีพค้าขาย อาชีพบริการชุมชน อาชีพหัตถกรรม อาชีพอุตสาหกรรม เพื่อเป็นเครื่องมือในการยกระดับทักษะความรู้ ช่วยประชาชนลดรายจ่ายในครัวเรือน สามารถประกอบอาชีพหลัก หรือเป็นอาชีพเสริมให้แก่ครอบครัวได้ และส่งเสริม สนับสนุน สร้างโอกาสให้เกิด Soft Power เพื่อเปิดโอกาสในการต่อยอดสร้างมูลค่า และสร้างรายได้ รวมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดศิลปะ วัฒนธรรม ภาษา และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้เป็นที่รู้จักทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ ด้านการท่องเที่ยว/งานเทศกาลประเพณีไทย ด้านดนตรีและศิลปะด้านวรรณกรรม/หนังสือ ด้านสินค้าและบริการรวมทั้ง การใช้พื้นที่เป็นสถานที่เรียนรู้วัฒนธรรม ศิลปะ และประวัติศาสตร์ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถประกอบอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคงและมั่นคง

การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองของ สกร.ระดับอำเภอ เพื่อตอบสนองนโยบายดังกล่าวจึงต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นการปฏิบัติจริง เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้มีประสบการณ์ในอาชีพโดยตรง ผู้สอนเป็นวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้ประกอบการในอาชีพนั้น ๆ ให้ความสำคัญต่อการประเมินผลการจบหลักสูตรที่เน้นทักษะ ความสามารถ และการมีผลงาน ชิ้นงาน ที่ได้มาตรฐานออกสู่ตลาดได้การพัฒนาหลักสูตรอาชีพ จึงต้องปรับใหม่โดยการพัฒนาให้ครบวงจร ประกอบด้วย ช่องทางการประกอบอาชีพทักษะของอาชีพ การบริหารจัดการ และโครงการอาชีพพร้อมแหล่งเงินทุน และให้ผู้เรียนที่เรียนจบจากหลักสูตรอาชีพมีความมั่นใจว่าจะสามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้ ได้อย่างแท้จริง จึงขอให้สถานศึกษาที่นำหลักสูตรที่ได้พัฒนาแล้วนั้น นำมาคัดเลือกให้เหมาะสมกับความต้องการของพื้นที่ และนำไปอนุมัติใช้ในการจัดการเรียนการสอนต่อไป

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หลักสูตรการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๑
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
กลุ่มเป้าหมาย	๒
ระยะเวลา	๒
เนื้อหาหลักสูตร	๒
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๒
การเทียบโอน	๒
โครงสร้างหลักสูตร การเพาะเห็ดในตะกร้า	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้	๙
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๑
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๒
เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน	๑๔

ชื่อหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

จำนวน ๓๑ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม

ความเป็นมา

"เศรษฐกิจพอเพียง* เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับรัฐ ในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผน และการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติทุกระดับให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุล และพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจาก โลกภายนอกได้อย่างดี

หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ ยึดหลักทางสายกลางบนพื้นฐานของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม โดยฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง การดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสร้างอาชีพการเพาะเห็ดฟาง เพื่อเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้โดยการใช้วัสดุเหลือใช้ ในการประกอบอาชีพมาสร้างรายได้และการมีงานทำอย่างยั่งยืนของประชาชน

เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะอาชีพ สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ชีวิตประจำวัน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีคุณค่าลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ภายในครัวเรือน และนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนต่อไป

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๒. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข
๓. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า
๔. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชน พึ่งพาตนเองได้ อย่างยั่งยืนต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย ประชาชนทั่วไป

๑. ผู้ไม่มีอาชีพ
๒. ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ

ระยะเวลาเรียน ๓๑ ชั่วโมง

ภาคทฤษฎี ๘ ชั่วโมง ภาคปฏิบัติ ๒๓ ชั่วโมง

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา
๒. อบรมให้ความรู้
๓. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๔. เรียนรู้ด้วยตนเอง
๕. ฝึกปฏิบัติจริง
๖. ติดตามประเมินผลและรายงาน

สื่อการเรียนรู้

ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น เอกสารประกอบการเรียนรู้/คู่มือ/แผ่นพับเรื่อง

๑. การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า
๒. สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา/วิทยากร
๓. แหล่งข้อมูลจาก Internet
๔. ใบความรู้ / ใบงาน
๕. แหล่งเรียนรู้/สถานประกอบการ

การวัดผลประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีก่อนเรียนและหลังเรียน
๒. การประเมินผลงานก่อนเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้

และจบหลักสูตร

การจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐
๓. มีผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิบัตร
๓. วุฒิบัตร ออกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานาระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธราช ๒๕๕๑ สาระการประกอบอาชีพรายวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

โครงสร้างหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า (๑)

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช' อ ง ท า ง ก า ร ประกอบอาชีพ	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๑.๓ บอกและหาแหล่งเรียนรู้ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพ ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๑.๔ ทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถานประกอบการ สื่อของจริง สื่อบุคคลในชุมชน ประเทศและโลก เพื่อนำข้อมูลมาคิดวิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้าในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางในตะกร้าที่พบได้ในชุมชน จากข้อมูลต่างๆ ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถานประกอบการ แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า เพื่อรู้ทิศทางการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า โดยใช้กระบวนการคิดเป็นและความเป็นไปได้ตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติ ในแต่ละ พื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศของจังหวัด ศักยภาพของศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของจังหวัด และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในจังหวัด ๑.๔ ครู ผู้เรียน และผู้รู้ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับทิศทางการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ในรูปแบบที่เหมาะสมกับตนเอง เช่น ลูกจ้าง เจ้าของกิจการ ร่วมทุนพ่อค้าคนกลางแปรรูปผลิตภัณฑ์ ฯลฯ โดยคำนึงถึงความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความคุ้มค่า และความต้องการของตลาด	๒	

โครงสร้างหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า (๒)

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. เตรียมการประกอบอาชีพได้แก่ - เตรียมวัสดุทำก้อนเห็ด - เตรียมวัสดุเพาะเชื้อเห็ดฟาง - เพาะเชื้อเห็ด ๒. การเพาะเห็ดฟางในตะกร้าได้แก่แยกเชื้อเห็ดและการเลี้ยงเนื้อเยื่อบนอาหารรุ้น P.D.A - ทำหัวเชื้อเห็ดฟาง - ทำก้อนเชื้อบรรจุถุงพลาสติก - เพาะเห็ดให้เกิดดอก ๓. เก็บดอกและดูแลรักษาเห็ดฟาง เพื่อการบริโภคและจำหน่าย	๒.๑ขั้นเตรียมการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟาง ๒.๑.๑ การเตรียมวัสดุทำก้อนเห็ด ๒.๑.๒ การเตรียมวัสดุเพาะ ๒.๑.๓ การเพาะเชื้อเห็ด ๒.๒ ขั้นตอนการเพาะเห็ดฟาง ๒.๒.๑ การแยกเชื้อเห็ดและการเลี้ยงเชื้อเห็ดบนอาหารรุ้น ๒.๒.๒ การทำหัวเชื้อเห็ดฟาง ๒.๒.๓ การทำก้อนเชื้อบรรจุในถุงพลาสติก ๒.๒.๔ การเพาะเห็ดให้เกิดดอก ๒.๓ ขั้นการเก็บดอกและดูแลรักษาเห็ดฟาง เพื่อการบริโภคและจำหน่ายเชื้อเห็ดฟาง	๑. ศึกษาข้อมูล เรียนรู้ขอบข่ายการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟาง จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคลสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ๒.ศึกษาแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่เลือกการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๓. ฝึกทักษะการประกอบอาชีพเกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๔. ดำเนินการเรียนรู้และฝึกทักษะตามหลักสูตรเกี่ยวข้องกับการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๕.ซักถาม / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ๖.จดบันทึกผลการเรียนรู้	๒	๑๗

โครงสร้างหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า (๓)

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๓. การบริหารจัดการในอาชีพ	-สามารถวิเคราะห์ความต้องการของตลาดได้ -สามารถคิดคำนวณต้นทุนผลกำไร/ขาดทุนได้ -สามารถวางแผนการจัดการเกี่ยวกับผลผลิตได้ -สามารถวิเคราะห์และบอกวิธีแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพได้ - บอกวิธีการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นจากความเสี่ยง	๓.๑การควบคุมคุณภาพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๓.๑.๓ การคิดคำนวณต้นทุนการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๓.๑.๓ การวางแผนการผลิต ๓.๒ การจัดการตลาดในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๓.๒.๑ การจัดทำฐานข้อมูล ๓.๒.๒ การกระจายผลผลิตเห็ดฟาง ไปสู่ผู้บริโภค ๓.๒.๓ การวางแผนการตลาด ๓.๓ การจัดการความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า ๑) ความต้องการของลูกค้า ๒) การขาดแคลนวัสดุเพาะเห็ดฟาง ๓) คู่แข่งทางการผลิตและจำหน่ายเห็ดฟาง ๓.๓.๒การแก้ปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๑. ศึกษาข้อมูลการตลาด และวิเคราะห์ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและโลก จากสื่อต่างๆ ทั้งเอกสาร สื่อบุคคล สื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ ๒. แบ่งกลุ่มศึกษาวิเคราะห์และระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นรวมทั้งหาแนวทางในการจัดการความเสี่ยง ๓. ฝึกปฏิบัติการคิดคำนวณต้นทุน กำไร การจัดทำบัญชีฟาร์มการกำหนดราคา การส่งเสริมการขาย การกระจายสินค้า ๔ ร่วมกันอภิปราย / เสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียน	๔	๑

โครงสร้างหลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า (๔)

เรื่อง	จุดประสงค์	เนื้อหา	การจัดการเรียนรู้	ชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๔. โครงการประกอบอาชีพการเพาะเห็ดฟางในตะกร้า	๔.๑ บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๔.๒ บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๔.๓ บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๔ อธิบายความหมายขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๕ อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๔.๖ เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและ ๔.๗ ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๘ ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพได้	๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพ ๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๕ การประเมินการเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	๔.๑ จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพ แล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็น เพื่อสร้างแนวคิดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ๔.๒ จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจากใบความรู้ เรื่อง ตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมการจัดอภิปราย เพื่อสรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการอาชีพที่ดี เหมาะสม และถูกต้อง ๔.๓ จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติ การเขียนโครงการอาชีพ ๔.๔ กำหนดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติการประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ ๔.๕ จัดให้ผู้เรียนปรับปรุงโครงการอาชีพให้มีความเหมาะสม และถูกต้อง ๔.๖ กำหนดให้ผู้เรียนเขียนโครงการอาชีพของตนเองเพื่อเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณดำเนินงานอาชีพ และใช้ในการดำเนินการประกอบอาชีพต่อไป	๓	๒
รวม				๑๑	๒๐

แบบทดสอบก่อนเรียน

๑. ข้อใดคือปัจจัยสำคัญในการเลือกช่องทางการประกอบอาชีพเพาะเห็ดฟาง

- ก. การมีรายได้ที่มั่นคง
- ข. มีความชำนาญในการประกอบอาชีพ
- ค. มีความสนใจและความถนัดในอาชีพ
- ง. มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี

๒. ข้อใดคือปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพ

- ก. มีประสบการณ์ มีความรู้
- ข. มีบุคลิกภาพดี มีประสบการณ์
- ค. มีประสบการณ์ มีความสามารถ
- ง. มีบุคลิกภาพดี มีความรู้ มีความสามารถ

๓. ข้อใดคือปัจจัยของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

- ก. ความรู้ ความสนใจ ความถนัด
- ข. ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ
- ค. ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ
- ง. ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด

๔. ข้อใดคือการวางแผนการจัดการเพาะเห็ดขั้นตอนแรก

- ก. การป้องกันศัตรูพืช
- ข. การเลือกซื้อเชื้อเห็ด
- ค. การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์
- ง. การดูแลรักษาแปลงเพาะเห็ดฟาง

๕. สถานที่ข้อใดเหมาะสมสำหรับเพาะเห็ดฟาง

- ก. เป็นพื้นที่น้ำท่วมขัง
- ข. เป็นพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง
- ค. เป็นพื้นที่รกร้าง ว่างเปล่า
- ง. เป็นพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ

๖. ข้อใดคือส่วนประกอบสำคัญของเชื้อเห็ดฟาง

- ก. ขี้หมูผสมกับเปลือกถั่ว
- ข. ขี้วัวผสมกับขานอ้อย และสับนุ่น
- ค. ขี้ม้าสดผสมกับเปลือกเมล็ดบัวและสับนุ่น
- ง. ขี้ม้าสดผสมกับเปลือกถั่ว ขานอ้อย และสับนุ่น

๗. อากาศชนิดใดที่ทำให้เห็ดไม่เจริญเติบโต

- ก. ร้อน
- ข. หนาว
- ค. เย็น
- ง. อบอุ่น

๘. ข้อใดคือศัตรูของเห็ดฟาง

- ก. นก หนู
- ข. หนู แมลงสาบ
- ค. นก หนู แมลงสาบ
- ง. มด ปลวก แมลงสาบ

๙. ข้อใดคือวิธีการเก็บดอกเห็ดที่ถูกต้อง

- ก. ใช้กรรไกรตัดดอกเห็ด
- ข. จับบริเวณดอกเห็ดแล้วดึงขึ้น
- ค. จับดอกเห็ดแล้วใช้กรรไกรตัดโคน
- ง. ใช้หัวแม่มือกดดอกเห็ดแล้วหมุนเล็กน้อย

๑๐. เพราะเหตุใดการเพาะเห็ดฟางจึงเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เป็นอย่างดี

- ก. เพาะง่าย
- ข. ไม่ต้องดูแลมาก
- ค. เพาะได้ทุกฤดูการ
- ง. ต้นทุนต่ำ ตลาดมีความต้องการสูง

ใบความรู้ การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า

เห็ดฟางเป็นเห็ดที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติได้ง่ายแต่ด้วยจะรกรธรรมชาติอย่างเดียวยังไม่พอกับความต้องการที่จะบริโภคของมนุษย์ มนุษย์ก็เลยคิดค้นการเพาะเห็ดฟางขึ้นมาหลายวิธี แต่วิธีที่พอจะเป็นแนวทางให้ปฏิบัติหรือทำได้ ยกตัวอย่างเช่นสมัยก่อนเราเพาะเห็ดฟางแบบกองสูง ก็คือเอาวัสดุเช่นฟางมากองไว้แล้วเอาเชื้อโรยเห็ดก็ขึ้น แล้วก็เก็บขายเป็นเดือน

การเพาะเห็ดฟางในตะกร้านี้เป็นวิธีการเพาะเห็ดฟางที่ประยุกต์ขึ้นมา แต่เดิมนั้นการเพาะเห็ดฟางแบบทั่วไปใช้พื้นที่ในแนวราบ มาตรฐานของการเพาะเห็ดฟางในพื้นที่ราบ ๑ ตารางเมตร ถ้าผลผลิตได้ถึง ๓ กิโลถือว่ายอดเยี่ยม การเพาะเห็ดฟางแบบในตะกร้าจะใช้พื้นที่ในแนวสูงกับแนวราบของพื้นที่ตะกร้าที่เป็นทรงกระบอก โดยสามารถใช้ตะกร้าซักผ้า ตะกร้าใส่ผลไม้ ตะกร้าใส่ปลาของชาวประมง คือไม่สูงมากประมาณ ๑ ฟุต รอบ ๆ ตะกร้าจะมีตามีช่องด้านบนเห็ดก็สามารถออกได้ และสามารถนำตะกร้าซ้อนกันได้หลายชั้น เป็นลักษณะของการเพิ่มพื้นที่การออกดอกของดอกเห็ด ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีทำเหมาะกับทุกรูปแบบ

อุปกรณ์

๑. ตะกร้าพลาสติก ขนาด ๑๑ นิ้ว มีตาห่าง ประมาณ ๑ นิ้ว
๒. วัสดุเพาะ ได้แก่ ฟางข้าว เปลือกถั่วเหลือง ชานอ้อย กาก เปลือกมันสำปะหลัง
๓. อาหารเสริม เช่น ผักตบชวา ใสนุ่น ต้นกล้วย นอกจากนี้ อาจใช้แอมโมเนียก็ได้
๔. เชื้อเห็ดฟางที่ดี ถ้าเป็นแบบหัวเชื้อถุง ๑ ใช้เพาะได้ ๒ ตะกร้า
๕. เกรียงไม้ (สำหรับอัดวัสดุเพาะเห็ด)
๖. สุ่มไก่หรือกระโจมไม้ไผ่

วิธีและขั้นตอนการเพาะเห็ดฟาง

๑. นำฟางที่เตรียมไว้แล้วใส่ลงในตะกร้า สูงจากกันตะกร้าประมาณ ๒-๓ นิ้ว ใช้เกรียงไม้กดฟางให้พอแน่น และใช้ชิด ของตะกร้ามากที่สุด หรืออาจใช้วัสดุอื่นแทนฟางก็ได้

๒. โรยอาหารเสริมที่เตรียมไว้ประมาณ ๑ ลิตร ต่อ ๑ ชั้น โรยอาหารเสริมลงบนวัสดุเพาะให้ชิดขอบ ตะกร้า โดยกว้าง ๒- ๓ นิ้ว โรยหนาเพียงชั้นเดียว โรยข้างตะกร้าโดยรอบ อย่าโรยจนหนาเกินไป เพราะจะเกิดการเน่าเสียได้

๓. นำเชื้อเห็ดฟาง มาแยกเป็นชิ้นขนาด ๑- ๒ เซนติเมตร น าไปคลุกกับแ่งสาเลี พอดิดผิวนอกของเชื้อเห็ด ซึ่งแ่งสาเลี เป็นอาหารเบื้องต้นที่ช่วยให้เชื้อเห็ดเจริญได้ดีแบ่งเชื้อเห็ดออกเป็น ๓ ส่วนเท่าๆ กัน นำส่วนที่ ๑ โรยบนอาหารเสริมโดยรอบ โรยเป็นจุด ๆ ห่างกัน ๕ - ๑๐ เซนติเมตร เป็นอันว่าการนี้ได้ วัสดุเพาะชั้นที่ ๑

๔. ทำวัสดุเพาะชั้นที่ ๒ โดยกระทำเช่นเดียวกับ ข้อ ๑-๓

๕. ทำวัสดุเพาะชั้นที่ ๓ ปฏิบัติตามข้อที่ ๑ ส่วน ข้อที่ ๒ การโรยอาหารเสริมนั้น ต้องโรยให้เต็มผิวน้ำ ด้านบน แล้ว ปฏิบัติตามข้อที่ ๓ หลังจากนั้นให้น้ำ ฟางหรือวัสดุเพาะอื่นๆมาโรยทับด้านบนจนทั่วโรจนหนา ประมาณ ๑ นิ้ว

๖. นำน้ำสะอาดประมาณ ๒ ลิตร มารดลงด้านบนวัสดุให้ชุ่ม นำตะกร้า นี้ไปวางไว้ในที่ที่เตรียมไว้ โดยอาจ วางซ้อนกัน ได้ ไม่เกิน ๔ ชั้น โดยทั่วไปวางตะกร้าเพาะเรียงซ้อนกันไม่เกิน ๔ ใบ (ชั้นล่างจะให้ผลผลิตสูงกว่า ด้านบน ชั้นยิ่งสูงผลผลิตยิ่ง น้อยลง ถ้าวางซ้อนเกิน ๔ ชั้น ชั้นต่อไปจะให้ผลผลิตไม่คุ้มทุน

๗. ถ้าวางเรียงตะกร้าเพาะเห็ดแบบ ๔ ใบชิดกันแล้ววางตะกร้า เเพาะอีกใบอยู่บนกึ่งกลางต้องใช้กระโจม หรือโครงไม้ไผ่ ทรงสุม่ไก่ครอบคลุม ตะกร้าเพาะให้โครงไม้ไผ่ด้านในอยู่ห่างจากตะกร้าเพาะประมาณ ๑ คืบ

๘. นำพลาสติกมาคลุมโครงไม้ไผ่จากด้านบน คลุมให้มิด ส่วนด้านล่างควรวางหาอิฐหรือใช้ไม้ทับขอบ พลาสติกเพื่อป้องกัน พลาสติกเปิดออกการ คลุมด้วยพลาสติกใสดอกเห็ดที่ออกมาจะมีสีดำ ถ้าใช้สีเข้มดอกเห็ดจะมี สีขาว ถ้าเป็นชั้นโครงเหล็กที่วาง ตะกร้าเพาะก็นำพลาสติกมาคลุมได้เลย

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า กลุ่ม เกษตรกรรม

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน(๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ : การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดั้งนี้การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ..... วิทยากร
(.....)

แบบทดสอบหลังเรียน

๑. ข้อใดคือปัจจัยสำคัญในการเลือกช่องทางการประกอบอาชีพเพาะเห็ดฟาง

- ก. การมีรายได้ที่มั่นคง
- ข. มีความชำนาญในการประกอบอาชีพ
- ค. มีความสนใจและความถนัดในอาชีพ
- ง. มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี

๒. ข้อใดคือปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพ

- ก. มีประสบการณ์ มีความรู้
- ข. มีบุคลิกภาพดี มีประสบการณ์
- ค. มีประสบการณ์ มีความสามารถ
- ง. มีบุคลิกภาพดี มีความรู้ มีความสามารถ

๓. ข้อใดคือปัจจัยของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ

- ก. ความรู้ ความสนใจ ความถนัด
- ข. ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ
- ค. ความถนัด ความสนใจ ความสามารถ
- ง. ความสามารถ ความสนใจ ความถนัด

๔. ข้อใดคือการวางแผนการจัดการเพาะเห็ดขั้นตอนแรก

- ก. การป้องกันศัตรูพืช
- ข. การเลือกซื้อเชื้อเห็ด
- ค. การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์
- ง. การดูแลรักษาแปลงเพาะเห็ดฟาง

๕. สถานที่ข้อใดเหมาะสมสำหรับเพาะเห็ดฟาง

- ก. เป็นพื้นที่น้ำท่วมขัง
- ข. เป็นพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง
- ค. เป็นพื้นที่รกร้าง ว่างเปล่า
- ง. เป็นพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำ

๖. ข้อใดคือส่วนประกอบสำคัญของเชื้อเห็ดฟาง

- ก. ขี้หมูผสมกับเปลือกถั่ว
- ข. ขี้วัวผสมกับขานอ้อย และสัสนุ่น
- ค. ขี้ม้าผสมกับเปลือกเมล็ดบัวและสัสนุ่น
- ง. ขี้ม้าผสมกับเปลือกถั่ว ขานอ้อย และสัสนุ่น

๗. อากาศชนิดใดที่ทำให้เห็ดไม่เจริญเติบโต

- ก. ร้อน
- ข. หนาว
- ค. เย็น
- ง. อบอุ่น

๘. ข้อใดคือศัตรูของเห็ดฟาง

- ก. นก หนู
- ข. หนู แมลงสาบ
- ค. นก หนู แมลงสาบ
- ง. มด ปลวก แมลงสาบ

๙. ข้อใดคือวิธีการเก็บดอกเห็ดที่ถูกต้อง

- ก. ใช้กรรไกรตัดดอกเห็ด
- ข. จับบริเวณดอกเห็ดแล้วดึงขึ้น
- ค. จับดอกเห็ดแล้วใช้กรรไกรตัดโคน
- ง. ใช้หัวแม่มือกดดอกเห็ดแล้วหมุนเล็กน้อย

๑๐. เพราะเหตุใดการเพาะเห็ดฟางจึงเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เป็นอย่างดี

- ก. เพาะง่าย
- ข. ไม่ต้องดูแลมาก
- ค. เพาะได้ทุกฤดูการ
- ง. ต้นทุนต่ำ ตลาดมีความต้องการสูง

เฉลยแบบทดสอบ

๑. ข้อใดคือปัจจัยสำคัญในการเลือกช่องทางการประกอบอาชีพเพาะเห็ดฟาง
 ตอบ ง. มีทักษะในการประกอบอาชีพเป็นอย่างดี
๒. ข้อใดคือปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพ
 ตอบ ง. มีบุคลิกภาพดี มีความรู้ มีความสามารถ
๓. ข้อใดคือปัจจัยของการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ
 ตอบ ข. ความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ
๔. ข้อใดคือการวางแผนการจัดการเพาะเห็ดขั้นตอนแรก
 ตอบ ค. การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์
๕. สถานที่ข้อใดเหมาะสมสำหรับเพาะเห็ดฟาง
 ตอบ ข. เป็นพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง
๖. ข้อใดคือส่วนประกอบสำคัญของเชื้อเห็ดฟาง
 ตอบ ค. ขี้ม้าผสมกับเปลือกเมล็ดบัวและไส้หนู
๗. อากาศชนิดใดที่ทำให้เห็ดไม่เจริญเติบโต
 ตอบ ข. หนาว
๘. ข้อใดคือศัตรูของเห็ดฟาง
 ตอบ ง. มด ปลวก แมลงสาบ
๙. ข้อใดคือวิธีการเก็บดอกเห็ดที่ถูกต้อง
 ตอบ ง. ใช้หัวแม่มือกดดอกเห็ดแล้วหมุนเล็กน้อย
๑๐. เพราะเหตุใดการเพาะเห็ดฟางจึงเป็นอาชีพที่สามารถสร้างรายได้เป็นอย่างดี
 ตอบ ง. ต้นทุนต่ำ ตลาดมีความต้องการสูง